

Cròn. eivissenca de 1553, Macabich (*Sta. Ma. la Mayor, Cròn.*, 31); «havent vençut ab un cert remei, que ell sap, sent bon naturalista, lo mal del *poagre*, que a molt poc vingué que no fes cluc sa vida, o morís d'est mal», B. de Maldà (*Coll. B. V.*, 233); id. «malaltia que produeix inflor de les articulacions, amb dolors forts», Fontserè (*CiFiNat.*, p. 229 i gloss.); eiv. «*puagre*: enfermedad llamada gota», PzCabr.

DERIV.: *Poagrós*: «si la persona ha malaltia, que no li tolgeu lo menjar, axí com *puagrosos*, no són excusats, ans dien los metges que la medecina llur és dejenar», StVicentF (ms. 278, *Quar.*, p. LIV); «tísics, febreros, / los *puagrosos*, / coxos, artètics / ---», «nunca li fall, / afany, treball, / pena, dolós, / lo *puagrós*, / flac corredor, / vell fet pastor / de tals cabrons», JRoig (*Spill*, 12156, 5580); «al pare de ma futura, qu'havia patit un dolor *poagrós* ---», Pons Mass. (*Colla del C. x*, 129).

Podometre. Antípoda [-odas: qui adversa nobis prement vestigia, qui stant adversis vestigiis contra nos», OPou, 1647]; figuradament 'persona d'hàbits contraris': «la gent de tots aquells paratges és *antípoda* en la limpiesa del vestuari de la gent de la costa de mar», B. de Maldà (*Excurs.*, p. 80): del ll. tardà *antipodas*, provinent de l'acus. grec *ad antipodas*, gr. *αντιποδες* id. *Apode. Bipodia. Polipodi*, pres del gr. *πολυπόδιον* id., derivat de *πολύπους* 'de molts peus', ja «*polipodi*: flicula», OPou (*TbPu.*, 551), Cavanilles, 1798 (*Observ.*, i, 338); *poli-poli*, 'herba dels humors freds' és derivació del nom científic *Polypodium vulgare* L. (Serradell, *Sota Terra del Club Munt. Tssa. i*, 124); *polipodiàcies. Tripode*.

1 Vegeu-ne el gravat a la descripció en el llibre de l'Arx. Ll. Salvador II, 287, 317, que ho grafia malament i acastellanan-ho *pié d'oastre*. Dos amics de St. Lluís de Mussuptà creien, sense seguretat, recordar-ho, i en tot cas negaven que hi hagi un mot *pié* (1964). — 2 La *i* de *pi-* pot venir de la coneguda ultracorrecció del baix llatí (*vinditor* = *venditor, cissionem, cimeterium* etc.). O d'una variant més rara que trobo en un doc. mutilat del Pallars: «*vindimus tibi ipsa vinea circumdata, quam top... ris pidaculabimus*, ab omni integritate tibi donabimus ---», a. 893 (Abadal, *Pall. i Ribag.*, 331): sembla com si en el fons hi hagi un **pediculare* (amb metàtesi de les vocals), format amb *pediculus* 'petge' (REW, gascó *pecouth*). — 3 És clar que no és *pedunculus*, car el sard introdueix sovint una *n* implosiva paràsita en els catalanisms: p. ex. *Bosa anketta* «cavalluccio» < cat. *haqueta*. — 4 Potser resulta d'una alteració de *peatons*, un *pateóns* que sento en el val. de la Tinença, com a nom d'un bolet de peu llarg «més fi que el rovelló» i moreno de damunt (P. de Benifassà, 1961)? La influència de *pata* i la impopularitat mateixa d'aquest mot, escampat recentment, hauria ajudat a la metàtesi de les vocals. — 5 PzCabr., que no distingeix gràficament la *s* de la sonora *z*, i hi afegeix un altre sign. «*rociada*», potser provinent de 'brosses del vi' influent-hi el parònim *polsim*. Qui sap, però, si en aquesta sego-

na acc. el mot es pronuncia amb -s- sorda i en l'altre amb sonora, que llavors serien dos mots separats, el segon, derivat d'*espolsar*. — 6 Ja Verdaguier: «Sota 'l castell, un *repeu* de la serra s'avança --- dominant --- lo poble d'Esterri --- des d'allí prenien possessió de la vall los comtes de Pallars --- allí juraven ---» (*Excursions, O. C. Pop. vii*, 24).

LISTA CORRELATIVA DE DERIVATS I COMPOSTOS:
peu-de-Crist, peu de gat, peu-de-rata, peu-de-gall, peu-d'ullastre, Llibre de Peu, en peus, de peus, dempeus, piduare, a peu, anar a peu, a peu pla, a peu-pla, posar-se de peu, anar-hi de peu, de-peu-en-puntes, peu a puntes, a peu de ferro, peada, peuada, pear, piar, piada, piador, peanya, peanyada, pianya, piol, peia, pi-nyapeu, peany, peals, pials, pial, pialeta, peatge, pesatge, peatger, peüc, peücaire, peó, peoncell, peató, peona, peonada, peonella, peonar, peonat, apeonar-se, aponar-se, descansar aponat, emponat, emponar-se, emponnar-se, emponnat, empornador, ponerada, aponada, aponerada, ponderada, peonatge, peonejar, peoner, pioner, peonera, peoneria, apeonar, espeonar, pedàl, pedalat, pedalejar, pedalejar, pedaler, pedicle, pedicellat, pedicular, pediculat, pedestre, pedestrisme, pedani, pedania, La Pedania, peduncle, peduncular, pedunculat, supeditar, supeditació, petjar, bancs petjats, petjada, Les Petjades de Sant Miquel, La Petja de Sant Salvi, petjada, pitjada, petja, pitja, petjadissa, petgegollall, petjallar, petjapapers, petge, petget, pagell, petgell, petgeró, repetjó, repetge, peuada, peuar, peuejar, peuejada, peueig, peuejament, peuejadissa, peuí, entrepeu, entrepeuar, peuet, pevet, peveter, peçol, pas-sol, peciol, peciolar, peciolat, pecidulul, peciolulat, peçolar, pegó, empeçonar-se, pitxol, ampitxolà, pitxola, pitxolí, pitxó, pitjola, polzim, espolzim, espotzim, picoll, Picoll d'Aixola, picollo, despear-se, despeat, espeat, espeuar-se, espeat, despeada, despeadura, despeament, espeatar, espeatar, espuatat, espuatar, perpany, perpeny, perpeany, repeu, rempeu, remp(e)uada, repeuat, repetnar, repetnat, petnar, repetnador, repennar, repennar, reguitnar, reguitnaires, reguitnet, reguinnet, peltrigar, peutridar, paltrigar, paltrigador, paltrigament, peulla, peüngla, peüll, pitxola, putxola, pujola, poteus, peüllar, pedestal, pedestral, pedestralet, pedicura, pedicur, pediforme, pediluvi, pedemorfisme, bípede, peaterra, peucalcigar, peugròs, peulligar, peumartell, peumenut, peunú, peuplantat, peuter-rós, peuverd, poagra, puagre, pruaga, poagrós, podòmetre, antípoda, àpode, bipodia, polipodi, poli-poli, polipodiàcies, tripode, pidaculare [n. 2], pateons [n. 4].

Peüll 'ramadet', V. pec Peulla etc., V. peu +Peu-re 'fer un pet' (?), V. pixat i pet Pèvol, pevolora, V. pèsol

PI, del ll. PĪNUS id. □ 1.ª doc.: orígens.

Pin a. 1033 (BABL vi, 351). «Fe, Veritat e Blanquerna anaren a Devoció --- pervengren en lo loc on estava Devoció sots un *pi* molt bel, e estava en oració